

Kriminalomsorgens høgscole
og utdanningssenter KRUS

ÅRSRAPPORT 2022

1 Innhold

2	Leders beretning.....	3
3	Introduksjon til virksomheten.....	4
3.1	KRUS sitt formål.....	4
3.2	Organisasjon.....	4
3.3	Strategi.....	5
4	Årets aktiviteter og resultater.....	7
4.1	Høy kvalitet i utdanning.....	7
4.2	Høy kvalitet i forskning.....	8
4.3	Opptak og rekruttering.....	10
4.3.1	Høgskolekandidat i straffegjennomføring.....	10
4.3.2	Bachelor i straffegjennomføring og enkeltemner.....	11
4.4	Etterutdanningstilbud og utviklingsoppgaver.....	12
4.4.1	Gjennomført etterutdanning i 2022.....	12
4.4.2	Utviklingsoppgaver.....	14
4.5	Internasjonalt samarbeid.....	16
5	Virksomhetsstyring og drift.....	17
5.1	Styringssystemer.....	17
5.2	Solide fagmiljøer og kompetansesammensetning.....	17
5.2.1	Andel midlertidig ansatte.....	18
5.3	Helse, miljø og sikkerhet.....	18
5.3.1	Inkluderingsdugnaden.....	18
5.3.2	Likestilling.....	19
5.3.3	Internkontrollsystem.....	19
5.3.4	Varslingsrutine.....	19
5.3.5	Vold og trusler mot ansatte.....	20
5.3.6	Sykefravær.....	20
5.4	Sikkerhet og beredskap.....	20
5.4.1	Informasjonssikkerhet og personvern.....	20
5.5	Digitalisering og IKT.....	20
5.6	Kommunikasjon.....	21
6	Budsjett og årsregnskap.....	22
6.1	Overordnede budsjetttrammer.....	22
6.1.1	Status.....	22
6.1.2	Budsjettfullmakter.....	23
7	Vurdering av framtidutsikter.....	24
8	Vedlegg.....	26
8.1	Kvalitetsrapport for studiene ved KRUS 2022.....	26

2 Leders beretning

I 2022 har KRUS vært tilbake i et tilnærmet normalt driftsår etter to år med pandemi. Det var fint å få gjennomført en ordinær opptaksprosess hvor vi kunne møte kandidatene fysisk igjen. Det er ingen tvil om at fysisk opptaksintervju gir en ekstra kvalitetssikring i arbeidet med å rekruttere de søkerne vi mener kan gjøre en god jobb for kriminalomsorgen i mange år fremover. I forbindelse med årets opptak ble det også lagt ned ekstra innsats i forhold til gode rekrutteringskampanjer hvor aspiranter ble benyttet som rekrutteringsambassadører. Rekruttering til utdanningen er et viktig arbeid som er planlagt videreutviklet. 2022 var også det første året hvor uteksamineringen av årets kull var om våren, så i mai takket vi av 88 nye fengselsbetjenter, og sendte dem videre i pliktår over hele landet.

I tillegg til uteksaminering av høgskolekandidater i straffegjennomføring, har KRUS i 2022 uteksaminert et nytt kull med bachelorstudenter, også denne gang med et svært godt resultat. I år som i fjor erfarer vi at enkeltemnene som tilbys som selvstendige moduler i bachelorpåbygget vekker stor interesse blant kriminalomsorgens ansatte. Flere av emnene ble fylt opp på rekordtid den første dagen det ble åpnet for inntak, og det er motiverende for fagansatte å oppleve at tilbudene våre treffer målgruppen. Ikke minst oppleves det meningsfylt å bidra til en mer kunnskapsbasert kriminalomsorg.

Det har vært stor forskningsaktivitet ved KRUS i 2022, og mange spennende vitenskapelige artikler er publisert i anerkjente tidsskrifter. KRUS har en særskilt rolle innen forskning om straffegjennomføring, og skal bidra til en kunnskapsbasert utdanning og faglig utvikling innenfor kriminalomsorgsfeltet. Ansatte fra alle avdelinger ved KRUS har gjennom vitenskapelige publikasjoner, lærebøker, håndbøker og rapporter bidratt i denne kunnskapsutviklingen dette året. Flere bidrag er aktuelle som pensum.

Kompetansesenteret har også i 2022 hatt et bredt kurs- og konferansetilbud, i tillegg til at det har vært gjennomført verksbetjentutdanning. Det er også tilbudt lokal opplæring etter behov, blant annet i russamtalen og konfliktdempende kommunikasjon. Det er utviklet flere e-læringskurs som tilbys via læringsportalen Virksomhetsplattformen. Satsingen på digitale undervisningsformer vil stå høyt på agendaen også fremover.

KRUS er internasjonalt anerkjent når det gjelder opplæring av fengselsbetjenter, og er av den grunn en ønsket samarbeidspartner for andre land. I 2022 har KRUS bidratt med kompetanse på utdanning i nærmere ti land. På grunn av at det var reiserestriksjoner under pandemien, har det vært ekstra høyt aktivitetsnivå i år.

I tillegg til ordinær drift har KRUS dette året holdt på med et omfattende utredningsarbeid knyttet til fremtidig utvikling av virksomheten, herunder mulighet for å tilby en 3-årig bachelor som grunnutdanning. Dette arbeidet fortsetter i 2023 i nært samarbeid med KDI.

Oppsummert leverer KRUS godt på de aller fleste områder i 2022, og ansatte fortjener en stor takk for hardt arbeid, pågangsmot og stort engasjement.

Lillestrøm 16.12.2022

Kristina Vee Læg Reid
direktør

3 Introduksjon til virksomheten

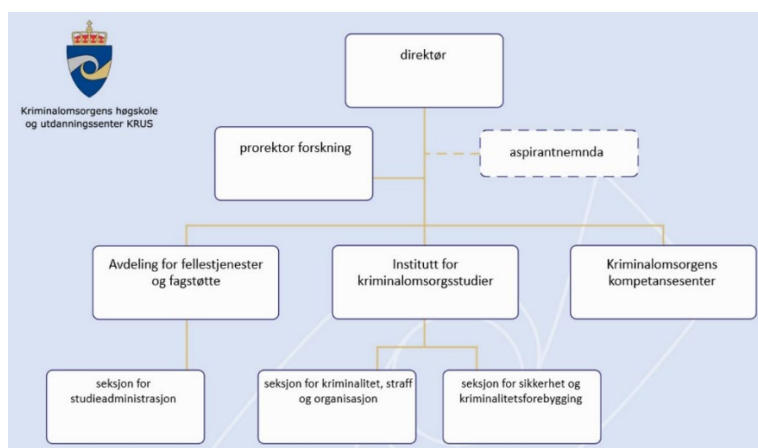
3.1 KRUS sitt formål

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS er enestående med sine studietilbud innenfor straffegjennomføring, både grunnutdanning av fengselsbetjenter (høgskolekandidat i straffegjennomføring), påbyggingsstudiet som gir graden bachelor i straffegjennomføring og enkeltemner som inngår i dette bachelorprogrammet. Vi tilbyr også et bredt utvalg av kurs og konferanser, i tillegg til at det gjennomføres spennende forsknings- og utviklingsarbeid innenfor kriminalomsorgsfeltet. KRUS er underlagt Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Høgskolevirksomheten er regulert i egen forskrift, Forskrift om delvis innlemming av Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter (KRUS) under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

3.2 Organisasjon

For å rigge KRUS for endrede rammebetingelser og høyere krav, ble det i 2021 ferdigstilt et organisasjonsprosjekt. Nytt organisasjonskart var gjeldende fra 01.08.2021. Det innebar noen nye roller, som ble lyst ut høsten 2021. Flere av stillingene ble tiltrådt først i 2022, og det har derfor vært nødvendig å bruke tid på å etablere de nye avdelingene og seksjonene for å skape trygghet og ivareta og utvikle gode samarbeidsstrukturer. KRUS sin organisering er bygget på følgende prinsipper: Integrering mellom forskning og undervisning, samorganisering av administrative fellesfunksjoner og ivaretagelse av både høyskoleoppgavene og de etatsinterne oppgavene

KRUS har som et strategisk mål å bli en institusjonsakkreditert høyskole. NOKUTs veileder for institusjoner som søker institusjonsakkreditering tydeliggjør en rekke krav, blant annet organisering og infrastruktur, systematisk kvalitetsarbeid, solid kvalitet og faglig nivå i utdanning og forsknings- og utviklingsarbeid.ⁱ Det økonomiske handlingsrommet til KRUS har vært svært begrenset i 2022, og kravet om effektivisering er forsterket. Å redusere kostnader på en liten høyskole med begrensede ressurser er krevende, da svært mange funksjoner har kun en eller to ansatte pr. fagområde. De begrensede økonomiske rammene har medført et naturlig kostnadsfokus i 2022.

ⁱ https://www.nokut.no/siteassets/akkreditering-hu/veiledning-akkreditering-som-hoyskole_071019.pdf

Direktøren er ansvarlig for den daglige driften på KRUS og rapporterer til KDI som fungerer som styre for virksomheten.

Prorektor forskning skal synliggjøre forskningens egenverdi og bidra til å sikre et strategisk grep på virksomhetens egen forskning. Stillingen skal blant annet bidra i strategisk og forskningsfaglig utvikling av KRUS og profilering av FoU-virksomheten, utvikling av prosjektportefølje og nettverk.

Institutt for kriminalomsorgsstudier har ansvar for høyskolekandidatstudiet, bachelorpåbygget, videreutdanning med studiepoeng og FoU. Instituttet har to seksjoner der det drives omfattende FoU-arbeid innenfor seksjonenes fagområde og høyskolens satsingsområder.

Seksjon for kriminalitet, straff og organisasjon består av et tverrfaglig fagmiljø med hovedtyngde innen samfunns- og rettsvitenskap, som er grunnleggende tema i høyskolens straffegjennomføringsstudier. Seksjonen har et spesielt fokus på straffegjennomføringsrett, kriminologi, profesjonsetikk, kriminalomsorgen som samfunnsinstitusjon og organisasjon. Fagmiljøet har et særlig ansvar for å utvikle og formidle kunnskap som setter kriminalomsorgens oppgaver og virke i et større samfunnsmessig perspektiv. For aspiranter og studenter er dette fundamental kunnskap for å kunne sette sin egen profesjon inn i en større kontekst.

Seksjon for sikkerhet og kriminalitetsforebygging består av et tverrfaglig fagmiljø med hovedtyngde innen kriminalomsorgens og fengselsbetjenters utøvende profesjonsoppgaver. Sentral tematikk er sikkerhet og risikoforståelse, miljøarbeid, tilbakeføring, kommunikasjon, veiledning og ulike forhold som vedrører innsatte og domfelte (f.eks. rus, psykiske lidelser, isolasjonsproblematikk mm). Seksjonen inkluderer praksisstudier og har et tett samarbeid med ansatte i kriminalomsorgen som bidrar til aspirantenes læring i lokale opplæringsenheter.

Kompetansesenteret har ansvar for etterutdanning, utvikling og vedlikehold av fagplattformer, internasjonalt arbeid, verksbetjentutdanningen og utviklings- og utredningsoppgaver for etaten.

Avdeling for fellestjenester og fagstøtte har ansvar for bibliotek og fellestjenester; Resepsjon, arkiv, IT, HR, økonomi og virksomhetsstyring, innkjøp, lønn, kommunikasjon, bygg, sikkerhet og beredskap.

Seksjon for studieadministrasjon har ansvar for alle studieadministrative oppgaver tilknyttet utdanningene og personaloppfølgingen av aspirantene.

3.3 Strategi

Strategi 2026 ble ferdigstilt i 2021, og kortversjonen fremkommer på bildet under. Å bli en institusjonsakkreditert høyskole er et overordnet mål for KRUS. Institusjonsakkreditering er et kvalitetsstempel på at vi driver en høyskole med god kvalitet, og har blant annet betydning for å tiltrekke de ansatte vi ønsker for å utvikle studiene videre. Videre tyder utviklingstrekk i UH-sektoren på at ikke-akkrediterte institusjoner som driver høyskoleutdanninger er på vei ut.

KRUS har i 2022 jobbet med å operasjonalisere strategien med konkrete handlingsplaner. I 2022 har tiltak for å rigge KRUS for en institusjonsakkreditering blitt prioritert. Det ble satt ned en prosjektgruppe som jobbet med GAP-analyser og kartlegging av hvilke områder vi måtte videreutvikle for å søke institusjonsakkreditering. Områder det er jobbet med er blant annet revisjon av kvalitetssystemet for studiene, etablering av ulike utvalg og en videreutvikling av rekruttering og opptaksarbeidet. KRUS har også prioritert tiltak knyttet til arbeidsmiljø og samarbeid som en følge av ny organisering og nye ledere.

KRUS fikk, etter søknad, øremerkede kompetansemidler fra DFØ til arbeid som styrker medvirkning, ledelse og arbeidsmiljø. Dette har gitt handlingsrom til å jobbe med samarbeidsrelasjon mellom

arbeidsgiver og tillitsvalgte, ledergruppeutvikling med nye ledere og personalseminar der vi har satt blant annet strategi, arbeidsmiljø og digitalisering på dagsorden. Dette har gitt gode resultater, og medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført før sommeren ga et positivt bilde av utviklingen av samhold, arbeidsmiljø og støttende ledelse. Avdelingene jobbet godt med tiltak for å forbedre områdene med lavere resultater.

4 Årets aktiviteter og resultater

4.1 Høy kvalitet i utdanning

Utdanningen av fengselsbetjenter skal imøtekomme samfunnets behov for fengselsbetjenter, og reflektere formålet med straffegjennomføring slik dette fremgår av Straffegjennomføringsloven. Utdanningen skal bidra til at fengselsbetjenter kan utføre profesjonelt kriminalomsorgsfaglig arbeid, alene og sammen med andre, i samsvar med nasjonale og internasjonale bestemmelser.

I tråd med rammeplanen er utdanningen preget av praksisnær og forskningsbasert kunnskap, kritisk refleksjon og yrkesetiske verdier. Utdanningen vektlegger å utvikle både generisk kunnskap og spesifikk, praktisk handlingskompetanse.

KRUS har ansvar for å sikre at kvaliteten i studiene er i tråd med gjeldende forskrifter og føringer fra Kunnskapsdepartementet og NOKUT. Som konsekvens av dette, som oppfølging av strategi og som resultat av institusjonsakkrediteringsprosjektets første fase, er det i 2022 gjennomført en revidering av kvalitetssystemet.ⁱⁱ Nye retningslinjer for kvalitetsarbeid er godkjent av KDI og trer i kraft 2023. Ny kvalitetsstruktur trer i kraft fra 1.1.2023.

Parallelt med dette arbeides det systematisk med kvalitetsarbeidet i tråd med de til enhver tid gjeldende retningslinjer. Kvalitetsarbeidet rapporteres i en årlig kvalitetsrapport for studiene som er publisert på KRUS sine nettsider.ⁱⁱⁱ Kvalitetsrapporten tydeliggjør at studiene ved KRUS holder generelt en god kvalitet. Dette gjenspeiles i aspiranter og studenters evalueringer og tilbakemeldinger, sensorenes vurderinger i forbindelse med sensur, og årsrapport om læringsmiljø og Læringsmiljøutvalg.^{iv}

KRUS benytter eksterne sensorer i enhver eksaminasjon av aspiranter og studenter. Disse rapporterer blant annet på kvaliteten av kandidatens faglige nivå opp imot læringsutbyttebeskrivelsene generelt, vurderingsformen og gjennomføringen av den. En gjennomgående tilbakemelding var at kandidatene og vurderingene i studiene ved KRUS holdt en god kvalitet.

Eksterne sensorer tar også stilling til profesjonsrelevansen i oppgavene, hvilket også vurderes å treffe gjennomgående godt. Dette korresponderer med aspirantenes og studentenes egen vurdering av studieprogrammenes profesjonsrelevans. I 2022 er det også startet nasjonale referansegrupper for relevans kvalitet. Disse skal på årlig basis vurdere problemstillinger knyttet til studienes relevans på sikkerhets og tilbakeføringsfeltet. De nasjonale referansegruppene har hatt ett møte i 2022.

I 2022 er det gjennomført en periodisk evaluering av studiene ved KRUS fra et eksternt fagmiljø. Gjennomgående er rapporten positiv til studieprogrammene, men peker også på en del forbedringspunkter knyttet til programdesign og innhold. Det er derfor utviklet en handlingsplan for oppfølging av rapporten i fagmiljøet og av programansvarlige studieledere, og planen iverksettes fra og med januar 2023.

Akkrediterte studier ved KRUS skal ivareta et internasjonalt perspektiv i tråd med føringer i studietilsynsforskriften, § 2.2. Det er gjort avtaler på institusjonsnivå om studiebesøk, student- og

ⁱⁱ For nærmere orientering om dette arbeidet, se Kvalitetsrapport for studiene ved KRUS (2022).

ⁱⁱⁱ <https://www.krus.no/kvalitetsarbeid.530791.no.html>

^{iv} Se Årsrapport om læringsmiljø og læringsmiljøutvalgets arbeid (2022) og Kvalitetsrapport for studiene ved KRUS (2022)

ansattutveksling. På grunn av smittevernsituasjonen ble det ikke gjennomført studiebesøk i 2022, men KRUS har hatt en ekstern internasjonal forsker på en måneds utvekslingsbesøk dette året, og vitenskapelig ansatte har deltatt på en rekke internasjonale konferanser.

Flere studenter etterlyser digitaliserte studier av hensyn til effektivisering av reisevei og kostnader. Erfaringene med digitalisert undervisning viser på den ene siden at dette er en krevende undervisningsform både for studenter og ansatte og at et digitalt løft, både når det kommer til kompetanse og infrastruktur også må videreføres i 2023. I 2022 er det imidlertid gjort valg om å gjennomføre en del enkeltemner og samlinger hybrid, det er satt i gang en delingsplattform for kilder om digital læring, og vi startet arbeidet med å vurdere om vurderingsformer kan endres for å sikre studentaktivitet også i digitale studier.

4.2 Høy kvalitet i forskning

Forskningen ved KRUS skal bidra til forskningsbasert undervisning, fremme en kunnskapsbasert kriminalomsorg, herunder gi godt beslutningsgrunnlag for kriminalomsorgen, og ivareta samfunnsmandatet knyttet til formidlingsvirksomhet. Når det gjelder rapportering på publiserings- og formidlingsaktivitet samt pågående forskningsprosjekter, vil KRUS basere seg på registreringer i Cristin. Rapporteringen i Cristin for 2022 vil være ferdigstilt i april 2023. KRUS vil derfor utarbeide en egen årsrapport for forskning for 2022 som vil være klar i mai 2023.

KRUS har i 2022 etablert et FoU-utvalg, et publiseringsutvalg og et redelighetsutvalg. Som en forskningsinstitusjon er KRUS pålagt å ha et redelighetsutvalg som skal behandle mulige brudd på forskningsetiske normer, jf. forskningsetikkloven. Flere høyskoler har samarbeidet om å opprette et slikt utvalg, og KRUS inngikk 1. november 2022 et samarbeid med Politihøgskolen (PHS) og Forsvarets høyskole (FHS) om et redelighetsutvalg. Utvalget ledes av professor Franscesca Refsum Jensenius ved Universitetet i Oslo. FoU-utvalget ved KRUS har en sentral rolle i operasjonaliseringen og implementeringen av det som omhandler forskning i KRUS' overordnede strategi. En prioritert oppgave i 2022 har vært å utarbeide en plan for forsknings- og utviklingsvirksomheten. Publiseringsutvalget har en viktig oppgave når det gjelder tvister om registrering av sampublikasjoner, dvs. publikasjoner med flere forfattere, med ulik institusjonstilhørighet i Cristin.

KRUS har i 2022 fortsatt samarbeidet med PHS og FHS om kvalifiseringsgrupper for opprykk til førstelektor, dosent og professor. KRUS hadde i 2022 fem ansatte i kvalifiseringsgruppene, og i 2022 fikk én av dem, Birgitte Langset Storvik, opprykk fra førstelektor til dosent. KRUS har i tillegg to ansatte som er i doktorgradsløp. I 2022 ferdigstilte KRUS også en revidert retningslinje for opprykk og ansettelser i vitenskapelige stillinger.

I 2022 har KRUS hatt følgende FoU-grupper:

- *Barn & unge* med hovedfokus på forskning og utviklingsoppgaver knyttet til barn og ungdom i norsk kriminalomsorg. Gruppas medlemmer produserer kunnskap om, og sammen med, barn og unge i ulike soningskontekster.
- *Isolasjon* med tematikk isolasjon og isolasjonsforebyggende arbeid i norsk og internasjonal kriminalomsorg. FoU-gruppen har hovedvekt på sosiologiske, kriminologiske og juridiske perspektiver. FoU-gruppa har samarbeid med Skandinavisk isolasjonsnettverk ved UiO.
- *Rus* har fokus på et bredt spekter av tema som har å gjøre med rus og rusrelaterte problemer. Det tas utgangspunkt både i fangepopulasjonen og blant dem som gjennomfører straff i samfunnet, og både før, under og etter soning. Gruppens interesseområde favner både alkohol-

og narkotikabruk. Kartlegging av rusmiddelproblemer, forebygging og behandling av slike problemer, og veier ut av avhengighetspreget bruk, er sentralt.

- *Seksuallovbrudd* er en tverretattlig forskningsgruppe med forankring i Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helse Sør-Øst og KRUS.
- *Organisasjon, ledelse og styring* med hovedfokus knyttet til pågående endringer i straffegjennomføringsfeltet, nye straffegjennomføringsformer og organisering av straffegjennomføring i og utenfor fengsel, i og utenfor kriminalomsorgen.
- *Beredskap og det uforutsette i kriminalomsorgen*
- *Desistance*

En prioritert oppgave for FoU-utvalget i 2023 er en gjennomgang med mål om å styrke FoU-gruppevirksomheten.

Det meste av forskningen på KRUS foregår i samarbeid med forskere på andre institusjoner i både i inn og utland. Eksempelvis kan nevnes samarbeid med Universitetet i Oslo, OsloMet, NTNU, Universitetet i Agder, forskningsinstituttene NOVA, NORCE, SERAF og SIFER og utenlandske universiteter både i Norden, Europa og USA. Arbeidet med å gjennomgå alle inngåtte avtaler om forskningssamarbeid for å sikre samarbeid innen sentrale tema i studiene pågår fortsatt, og er relatert til søknad om institusjonsakkreditering.

Under følger en oversikt over eksterntfinansierte forskningsprosjekter hvor KRUS har vært involvert i 2022:

Prosjektnavn	Kortnavn	Hvem finansierer	Samarbeidspartnere	Koordinator -rolle
Forvaring – the ultimate punishment in Norway	ULTPEN	NFR Fripro	NTNU, NO SIFER midt NO University of Liverpool, UK University of Nottingham, UK KRUS, NO	Nei
“Holistic Radicalisation Prevention Initiative”	HOPE	EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation	KRUS NO, IPSIInnovative Prison Systems PO, Euro-Arab Foundation for Higher Studies ES, Agenfor International IT, Bulgarian Association for Policy Evaluation BG, Slovenian Probation Administration (Ministry of Justice) SI, General Directorate “Execution of Sentences” BG, Bucharest-Jilava Penitentiary RO, Helsinki Committee for Human Rights in Serbia RS.	Expert partner

Rettsoppfatning i befolkningen		Justis- og beredskapsdepartementet	NOVA NO UiO- Institutt for kriminologi og rettsosologi NO KRUS NO	Nei
Adverse childhood experiences. Families, Resilience and Outcomes for Children		NFR	KRUS NO NORCE NO University of Miami US	Nei

4.3 Opptak og rekruttering

4.3.1 Høgskolekandidat i straffegjennomføring

Det var 964 søkere til stillinger som aspirant ved høgskolekandidatutdanningen som startet høsten 2022. Det er noe oppgang sammenlignet med søkeretallet i 2021, som var 917 søkere. Antallet kvalifiserte søkere økte med over 40 % fra 2021 til 2022. 452 søkere ble invitert til opptaksdag og det ble gjennomført totalt 19 opptaksdager.

175 aspiranter startet opp på fengselsbetjentutdanningen i august 2022.

Høgskolekandidatutdanningen	
Menn	52 %
Kvinner	48 %
Snittalder	23,7 år
Samiskspråklig	0 %
Språkkompetanse utover nordisk og engelsk	8 %
Yrkeserfaring fra kriminalomsorgen	38,9 %

I 2022 har KRUS fortsatt med å videreutvikle og profesjonalisere opptaks- og søknadsprosessen til høgskolekandidatstudiet. KRUS inngikk et samarbeid med et kommunikasjonsrådgivningsfirma som bistod med rekrutteringskampanje og innholdsproduksjon for å øke synligheten og for å tiltrekke kvalifiserte søkere til utdanningen gjennom sosiale medier, nettsider og andre kanaler. Den betydelige økningen i kvalifiserte søkere indikerer at rekrutteringskampanjen hadde god effekt og at vi lyktes med de strategiske grepene som ble gjennomført. Tiltak som ble gjort var blant annet å sette kandidaten i sentrum gjennom en mer kandidatvennlig prosess, å bruke aspirantambassadører, og nå ut til aktuelle søkere gjennom et godt samarbeid med aspiranter, KDI og intern mobilisering. I tillegg valgte vi å konsentrere de ressursene vi hadde om få kanaler. KRUS vil fremover bygge videre på arbeidet som ble gjort i rekrutteringskampanjen for å øke vår synlighet ytterligere.

Opptaksdagene ble i 2022, for første gang på tre år grunnet pandemien, gjennomført fysisk, med et strukturert intervju og fysisk funksjonstest. Den skriftlige oppgaven som tidligere også var en del av opptaksdagen valgte vi å fjerne, da vi vurderte at den har liten reell betydning for vurderingen av kandidatene under opptaksdagen. Opptaksdagene fungerte godt og aspirantnemnda og øvrig involverte var fornøyd med gjennomføringen. Vi erfarte i 2022 at det var mange søkere som ble invitert på

opptaksdag som ikke møtte, og det medførte at vi ikke fikk utnyttet kapasiteten hos nemnda på flere av opptaksdagene. Et viktig utviklingspunkt for opptakene fremover blir derfor å få på plass et bedre system for invitasjon og oppfølging av søkerne i forbindelse med opptaksdagene.

Ved å ha endret studieforløpet slik at det er oppstart på høgskolekandidatstudiet i august, konkurrerer vi i større grad enn tidligere med andre høyere utdanninger. Vi erfarer dessverre at flere godt kvalifiserte søkere som får tilbud om aspirantstilling, takker nei etter at de får svar fra Samordna opptak. Vi har derfor økt antallet som får tilbud om stilling som aspirant og har i tillegg en venteliste blant de kvalifiserte søkerne.

KRUS jobber aktivt med å rekruttere aspiranter med ulik kulturkompetanse og som representerer mangfoldet i befolkningen. Kriminalomsorgen ønsker flere aspiranter med samisk språkkompetanse, og KRUS har en dialog med region nord for å se på mulige løsninger knyttet til rekruttering. Vi har også som mål å øke andelen aspiranter med ulik kultur- og språkkompetanse, og vil fortsatt ha søkelys på det i vårt rekrutteringsarbeid.

I mai 2022 fikk 88 fengselsbetjenter fra kull H20 sitt vitnemål etter fullført utdanning ved KRUS. Det tilsvarer en gjennomføringsgrad på 96,7 %. For kull HK21 har vi i 2022 hatt noe høyere frafall enn tidligere år på HK-studiet, og flere aspiranter har fått innvilget utsettelse eller permisjon. Frafallet for dette kullet er hittil på 6 %. Det er ulike grunner til at aspiranter slutter underveis i utdanningen og ofte er årsakene sammensatt. Noen aspiranter må slutte fordi de ikke oppfyller de akademiske kravene i utdanningen, andre er ikke skikket til å være fengselsbetjent og noen velger å slutte fordi utdanningen og yrket ikke er som de har forventet. De fleste aspirantene som har sluttet på HK21 i løpet av 2022 er på grunn av manglende skikkethet til yrket og har blitt veiledet ut av kriminalomsorgen.

4.3.2 Bachelor i straffegjennomføring og enkeltemner

KRUS opplevde stor interesse for både bachelorpåbygg og enkeltemner også med oppstart våren 2023. I forkant av søknadsperiodene har vi oppdatert og omstrukturert nettsidene for å gjøre informasjon om studiene mer tilgjengelige og oversiktlige. Ut over det ser vi foreløpig ikke noen grunn til å igangsette flere rekrutteringstiltak for disse studietilbudene da de er svært populære. Vi vil fortsette å synliggjøre studietilbudet på etatsnettets slik at tilbudet og søknadsperiodene blir gjort tilgjengelig for alle ansatte i kriminalomsorgen.

Søkere til bachelorpåbygg og enkeltemner våren 2023	Antall søkere
Bachelor i straffegjennomføring	211
KRUS3202 Systematisk endringsarbeid og forebygging av tilbakefall til kriminalitet	69
KRUS3203 Veiledning i kriminalomsorgen	45
KRUS3204 Innsatte og domfelte med psykiske lidelser	146
KRUS3205 Isolasjon	65

På bachelorstudiet i straffegjennomføring fullførte 29 studenter sin bachelorgrad i desember 2022 med gode resultater. Frafallet på bachelorstudiet for BA21 var kun på 6,5 %, noe som er lavt tatt i betraktning at det er et deltidsstudium som går over to kalenderår. Det er svært gledelig for KRUS og for kriminalomsorgen at så mange fullfører bachelorutdanningen. På enkeltemnene som ble tilbudt i vårsemesteret var det også høy gjennomføringsgrad og 80 kandidater fra kriminalomsorgen og dens samarbeidspartnere, gjennomførte relevant videreutdanning på 15 studiepoeng. Det tilsvarer en gjennomføringsprosent på 88% og er høyt sammenlignet med sektoren for øvrig og at studentene i stor grad er i full jobb ved siden av studiene.

4.4 Etterutdanningstilbud og utviklingsoppgaver

KRUS skal tilby relevante kurs og konferanser for yrkesgruppene i kriminalomsorgen og deres samarbeidspartnere, og utføre utviklingsoppgaver som fremkommer i disponeringsbrevet fra Kriminalomsorgsdirektoratet. Kurskalenderen for 2023 er drøftet med tjenestemannsorganisasjonene og hovedverneombudet og godkjent av KDI.

4.4.1 Gjennomført etterutdanning i 2022

I samarbeid med andre fagmiljøer og etatens egne ansatte ble det også i fjor gjennomført et bredt og relevant etterutdanningstilbud innenfor programvirksomhet, rus og psykisk helse, barn og unge, sikkerhet, saksbehandling og fagsystemer. Verksbetjentutdanningen ble gjennomført etter revidert studieplan med 36 verksbetjenter fra hele landet med både digitale og fysiske samlinger. Faglig veileder for arbeidsdriften er under utvikling i samarbeid med KDI.

Omtrent halvparten av arrangementene i 2022 ble gjennomført digitalt. En tredel av årets kursdeltakere gjennomførte opplæringen fysisk i KRUS sine kurslokaler. Ett kurs, gjeldsordningskurset, ble kansellert på grunn av for få påmeldte.

Oversikt over gjennomførte arrangement fordelt på region, 2022

Arrangement	Annet	Nord	Vest	Sør	Sørvest	Øst	Totalt
Isolasjonskonferansen	37	29	35	20	30	61	212
Aktivitetskonferansen	13	5	11	38	20	78	165
Kvinnekonferanse	6	2	15	7	15	17	62
Sikkerhet og beredskapskonferanse	23	23	21	25	27	53	172
Fag- og erfaringssamling om unge	24	17	27	14	7	51	140
Fag- og erfaringssamling for frivillige organisasjoner	100	10	6	21	137
Fag- og erfaringssamling om forvaring	12	10	2	10	14	45	93
Fag- og erfaringssamling for barneansvarlige	11	..	5	5	2	11	34
Digital fagdag om rusproblematikk	6	8	28	11	6	20	79
Digital fagdag om seksuallovbrudd	14	13	14	11	21	17	90
Fagdag om internasjonalt arbeid	74	..	8	4	19	24	129
Fagdag om seksuell helse	43	7	12	21	23	53	159
Forebygging av overdosedødsfall etter løslatelse	..	3	..	17	20
Forebygging av overdosedødsfall etter løslatelse, erfaringssamling	..	6	4	1	8	5	24
Isolasjonsproblematikk	2	7	15	1	17	36	78
FM instruktør opplæring	..	10	15	10	20	25	80
Samling for regionale FM-instruktører	..	2	2	4	2	5	15
Samling for FM- instruktører aspirantfengsler	..	2	1	6	6	7	22
Verksbetjentutdanning	..	3	3	6	13	11	36
Produkt i utvikling for arbeidsdriften	..	3	3	6	13	13	38
Prissetting, salg og markedsføring for arbeidsdriften	..	3	3	7	15	14	42
Russamtalen	2	15	21	5	20	37	100
Konfliktdepemde kommunikasjon	6	17	1	51	75

Play It Right -kurslederkurs	..	2	6	7	6	4	25
Førstehjelp ved selvmordsfare VIVAT	2	3	23	33	61
Radikaliseringkurs	3	1	5	..	1	9	19
BRIK-instruktør opplæring		1	2	22	25
Saksbehandling og forvaltningsrett	..	1		2	1	11	15
Sinnemestringsprogram	2	..	12	15	..	10	39
Er-vil kan program	1	5	5	19	30
Motiverende intervju	2	2	..	3	7
Good lives model	30	30
Totalt	374	172	307	276	343	766	2253

Sammen med KDI ble det arrangert fire hybride, nasjonale konferanser om kvinner, isolasjon, aktivitet, sikkerhet og beredskap. For å markere de frivilliges år, ble det for første gang, i samarbeid med Wayback, Røde Kors v/NES, Kirkens Bymisjon v/Fri Tønsberg og For fangere pårørende (FFP), arrangert et fag – og erfaringssamling for frivillige organisasjoner.

I tillegg til fysiske, heldigitale og hybride kursgjennomføringer, ble flere av etterutdanningene gjennomført også lokalt. For å sikre god dialog, planlegging og tilrettelegging av lokal opplæring ble det i 2022 opprettet regional koordinator ved hver region med ansvar for sammen med KRUS å koordinere det økende tilbudet av lokal opplæring. Etterspørselen av lokal opplæring om Russamtalen, selvmordsforebyggende arbeid og Konfliktdependende kommunikasjon har vært spesielt stor. Det ble derfor gjennomført lokal opplæring i Russamtalen i region nord på friomsorgskontoret i Tromsø, Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg, Bergen fengsel og regionskontoret i Sandnes. I tillegg til to kurs på KRUS og et russamtalekurs i Litauen. Det ble gjennomført tre lokale opplæringer i konfliktdependende kommunikasjon i Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg, Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt og Ringerike fengsel.

E-læringskurs på Virksomhetsplattformen (ViP)

KRUS benytter Virksomhetsplattformen (ViP) for e-læringskurs, som er en felles digital læringsplattform for alle statlige virksomheter. Plattformen gir tilgang til kurs utviklet av KRUS, kriminalomsorgens egne kurs, og nyttige kurs som er utviklet av andre statlige virksomheter. Følgende e-kurs er utviklet av KRUS i 2022:

- *Play it right* inngår i et opplæringsløp for bruk av samtaleverktøyet Play it right (snakke med unge om seksualitet). E-læringen tas i kombinasjon med en øvelsesdag som gjennomføres enten på KRUS eller lokalt.
- *Virksomhetsstrategi for kriminalomsorgen 2021-2026* viser mål for vår virksomhet, hvilke drivkrefter i samfunnet som påvirker vår virksomhet, og hvordan kriminalomsorgen skal jobbe for å nå sine mål i angitt tidsperiode.
- *Straff og varetekt* gir en kort introduksjon til ulike typer straffer og varetekt, og viser hvordan kriminalomsorgen er involvert i gjennomføringen av de ulike straffene.
- *Good lives model* inngår i opplæringsløp eller som kan tas som selvstendig kurs. E-kurset gir grunnleggende teoretiske kunnskaper om Good lives model.
- *Sikker jobb analyse (SJA)* gir en innføring av hva Sikker jobb analyse er og hvordan den kan brukes i daglige vurderinger av risiko i arbeidshverdagen.

- *Personundersøkelse* gir en innføring i hva personundersøkelser er, regelverk som gjelder, når personundersøkelser skal innhentes og hvordan de skal utformes.
- *Forvaring* gir kort innføring i forvaringsordningen.
- *Kurspakke for nyansatte i kriminalomsorgen* er flere kurs som det er hensiktsmessig for nyansatte å gjennomføre.

4.4.2 Utviklingsoppgaver

I det følgende rapporteres status på aktuelle utviklingsoppgaver som blant annet fremkommer av disponeringsbrev til KRUS for 2022.

Forebygging av overdosedødsfall etter løslatelse fra fengsel (overdoseprosjektet)

Prosjektet "Forebygging av overdosedødsfall etter løslatelse fra fengsel" har pågått og vært finansiert siden 2016 i samarbeid med Helsedirektoratet og er forankret i nasjonal overdosestrategi (2020-2022). Alle landets fengsler, med unntak av ett, har deltatt i prosjektet siden 2016 og tilbakemeldingene har vært positive fra både innsatte og ansatte. Det ble forsøkt en tiltaksevaluering i løpet av 2022, men grunnet lavt antall respondenter ble det ikke gjennomført. Prosjektet ble avsluttet i sin nåværende form i 2022, men det overdoseforebyggende arbeidet skal holdes ved like gjennom årlige erfaringsksamlinger og ferdigstilling av en nasjonal veileder. Veilederen skal være klar og presenteres ved erfaringssamlingen i mars 2023. Den bygger på en allerede eksisterende veileder som ligger på kriminalomsorgens virksomhetsplattform.

Kriminalomsorgens databehandlingssystem (KODA)

KRUS skal i forbindelse med innføringen av KODA planlegge og sikre opplæring av alle ansatte i Kriminalomsorgen. De skal også sørge for nødvendig etterutdanning og at den ordinære undervisningen tar opp i seg bruken av nytt fagsystem og nye arbeidsprosesser.

Opplæringsansvarlig fra KRUS har deltatt i etableringen av en instruktørgruppe med 8 fulltidsansatte. De er rekruttert med bakgrunn i kompetanse og erfaring med kriminalomsorgens nåværende arbeidsprosesser, både fra fengsel og friomsorg. Da det enda ikke foreligger konkrete opplæringsplaner fra leverandør, bistår instruktørene ulike delprosjektledere i deres respektive oppgaver, eksempelvis testing, prosesskartlegging, oversettelser og gjennomgang/utarbeidelse av maler. Opplæringsansvarlig fra KRUS har samarbeidet med delprosjektleder for operasjonell innføring i KODA og systemleverandør gjennom året og arbeidet fram et utkast til opplæringsstrategi som skal sammenfalle med øvrig utrullingsstrategi for systemet.

Styrke kompetansen i kriminalomsorgen om barn og unge

KRUS har fått ansvar for å lede arbeidet med å styrke kompetansen i kriminalomsorgen om barn og unge. Som en sentral del av dette arbeidet er det i 2022 utviklet et kunnskapsgrunnlag om unge voksne i kriminalomsorgen. Kunnskapsgrunnlaget skal gi retning og kvalitet til fag og metodeutvikling, og være del av videreutvikling av tiltakene i Fagstrategi om unge domfelte og innsatte 18-24 år. I tillegg har KRUS bistått i utvikling av kompetanseplan for ungdomsteam, deltatt i prosjektgruppe med mål om å utforme samarbeidsformer om unge som begår gjengkriminalitet, styringsgruppe for etablering av ungdomsteam i region vest og styringsgruppe for utprøving av modell for exitarbeid fra organisert kriminalitet i Oslo kommune.

Regjeringens strategi for foreldrestøtte

Som en del av tiltak 22 i Foreldrestøttestrategien (2018- 2021), utvidet til utgangen av 2022 fikk Bufdir, KDI og KRUS i oppdrag å vurdere et samarbeid mellom Familieverntjenesten og Kriminalomsorgen. For å fremskaffe et bedre kunnskapsgrunnlag om hvilke behov familier i kriminalomsorgen har for støtte og

veiledning, ble det våren 2021 gjennomført en spørreundersøkelse blant foreldre og barneansvarlige i alle fengsler i Norge. Rapporten fra kartleggingen ble ferdigstilt i 2022.

Programmet «Mamma fra innsiden»

Arbeid relatert til tiltak 19 i ovennevnte strategi om videreutvikling av Pappaprogrammet med mål om tilpasning til mødre i fengsel ble igangsatt i 2020. Arbeidet har pågått i 2022 og det planlegges en pilotgjennomføring av programmet våren 2023. Opplæring i programmet finner sted høsten 2023. I forbindelse med utviklingen av programmet ble det satt i gang et forskningsprosjekt: Å være mor og sitte i fengsel – en studie blant kvinner i norske fengsler for å sikre at programmet i best mulig grad ble designet etter kvinnenenes behov og basert på et kunnskapsgrunnlag. Det er gjennomført intervjuer med 19 mødre. Arbeid med studien videreføres neste år.

Utvikling av program rettet mot mennesker dømt for seksuallovbrudd

KRUS har samlet en nasjonal vurderings- og implementeringsgruppe for etablering av program rettet mot mennesker dømt for seksuallovbrudd som faller utenfor BASIS-tilbudet, og har vært i kontakt med Kriminalvården om program («CONSENT») i forhold til dette. I møte med Kriminalvården har KRUS også drøftet import av program rettet mot arbeid med vold i nære relasjoner («PREDOV») – et arbeid som videreføres i 2023.

KRoRiP seksualitet og KRoRiP sårbar

Høsten 2022 ble det etablert arbeidsgrupper som skal tilby strukturert kvalitetssikring, evaluering og drøfting av faglige utfordringer knyttet til ansattes arbeid med mennesker dømt for henholdsvis seksuallovbrudd og for ansatte som arbeider med mennesker med særlig behov for oppfølging (ressurs- og aktivitetsteamene). Prosjektet bærer tittelen «Kriminalomsorgens ressurs- og referansenettverk i psykologi» og vil gjennomføres som to piloter i 2023 (KRoRiP seksualitet og KRoRiP sårbar). Deltakelse i nettverkene tilbys ansatte som arbeider med de ulike målgruppene, og ledes av fagteam fra kriminalomsorgen med særlig kompetanse på området.

Emosjonelt etterarbeid

I samarbeid med Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Øst) påstartet KRUS arbeidet om en nasjonal standard for oppfølging av ansatte etter vold, trusler og andre uheldige belastninger i kriminalomsorgen. Det ble i 2022 utviklet en opplæringsmodul for oppfølging av ansatte i emosjonelt etterarbeid, med en pilot som avsluttes i mars 2023. Piloten skal gi økt kunnskap om krisereaksjoner og stresshåndtering etter vold, trusler og andre uheldige belastninger. Ansatte skal få den samme oppfølgingen gjennom avlastnings- og støttesamtaler, der formålet er å forebygge frafall, sykefravær, utbrenthet eller sekundærtraumatisering hos ansatte. Piloten skal evalueres og justeres til en nasjonal standard for oppfølging av ansatte for hele kriminalomsorgen. I løpet av 2023 skal det utdannes regionale instruktører i emosjonelt etterarbeid, som skal gi opplæringen videre til enhetene.

Rapport basert på studien av sosioøkonomiske faktorerers betydning for tilbakefall

Som varslet til KDI har KRUS ikke ferdigstilt rapport på studien av sosioøkonomiske faktorerers betydning for tilbakefall. Datagrunnlaget er svært omfattende, og det er komplisert at SSB-dataene er utfordrende å sammenstille med data fra Kompis. KRUS har pr i dag ikke kompetanse og ressurser til å ferdigstille analysen.

KRUS drifter nettsiden www.tilbakeføring.no, som samler informasjon og ressurser knyttet til arbeidet med tilbakeføring av domfelte. KRUS har også ansvar for drift av www.programbank.no.

4.5 Internasjonalt samarbeid

KRUS er involvert med fagkompetanse i kriminalomsorgens internasjonale arbeid som omfatter en rekke land. Disse aktivitetene er fullfinansiert gjennom eksterne midler.

EØS/ Norway Grants

KRUS er partner i prosjekter gjennom Norway Grants i seks land i Øst-Europa, samt et prosjekt i USA. Disse aktivitetene er fullfinansiert gjennom eksterne midler. Gjennom EØS-finansieringsmekanismene bidrar Norge til å styrke de bilaterale relasjonene og redusere de sosiale og økonomiske forskjellene ved å videreutvikle kriminalomsorgen i mottakerlandene Litauen, Latvia, Polen, Romania, Tsjekkia, Bulgaria og Kroatia. Prosjektene i alle land løper til april 2024. KRUS er partner i alle landene unntatt Kroatia og mottar lønnsrefusjon for koordinator av Norway Grants prosjektene. Det har i løpet av 2022 vært mye reiseaktivitet etter at Covid-restriksjonene ble redusert. KRUS har blant annet mottatt besøk av 15 ulike delegasjoner og har deltatt på møter og arbeidsgrupper i alle landene i løpet av året. Det er også blitt gjennomført opplæring for fasilitatorer i landene som skal bygge nye fengselsskoler; Latvia, Litauen og Bulgaria. KRUS har også i løpet av året gjennomført lederutviklingskurs i Litauen og Romania.

HOPE

KRUS er prosjektleder for prosjektet *Radikalisering og voldelig ekstremisme* (HOPE) på Balkan. Oppstart av HOPE-prosjektet ble mer enn ett år forsinket pga pandemien. Sluttdatoen står imidlertid fast slik at prosjektperioden ser ut til å bli komprimert. KRUS har en sentral rolle i ledelsen av prosjektet og utarbeidelse og implementering av mentoropplegg.

USA

KDI har signert en 5-års samarbeidsavtale med University of California, San Francisco (UCSF). I første omgang vil samarbeidet omhandle utveksling av kunnskap om betjentrollen, opplæring, ledelse, kulturendring og menneskerettigheter i flere stater i USA. Alle kostnader dekkes av UCSF. KRUS er involvert ved at utvalgte ansatte deltar i noen aktiviteter som norske eksperter.

5 Virksomhetsstyring og drift

5.1 Styringssystemer

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) utgjør den sentrale ledelsen av kriminalomsorgen. Som forvaltningsorgan underlagt JD har KDI et ansvar for planlegging, iverksetting og koordinering av tiltak innenfor kriminalomsorgens totale virksomhet.

KDI skal sikre at KRUS har tilfredsstillende internkontroll slik at fastsatte mål- og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Denne kontrollen utøves gjennom rapportering, tilsyn, evaluering og andre tiltak. Dette har vært gjennomført i henhold til plan.

5.2 Solide fagmiljøer og kompetansesammensetning

Det er et krav i studietilsynsforskriften § 2-3 (4) om at minst 20 % av de faglige årsverkene knyttet til studieprogrammet skal ha førstestillingskompetanse. I 2022 var andelen ansatte med førstestillingskompetanse ved KRUS på 30,1 prosent. Dette er en liten nedgang fra 2021 hvor andelen var 30,8 prosent. KRUS utlyste i 2022 to stillinger med krav til førstestillingskompetanse, men det ble ikke ansettelse i disse stillingene. De skal lyses ut på nytt i 2023.

KRUS arbeider målrettet med kvalifisering av fast ansatte for opprykk og med rekruttering av nye medarbeidere med førstestillingskompetanse. De vitenskapelig ansatte som har FoU-tid deltar i forskningsgrupper for å styrke organisert samarbeid og aktivitet knyttet til FoU-virksomheten. KRUS har et samarbeid med Politihøgskolen og Forsvarets høgskole om kvalifiseringsløp med veiledere for å støtte høgskolelektorer i arbeidet mot opprykk til førstelektor, og førsteamanuensiser i deres arbeid mot opprykk til professor/dosent. Målet er å øke andelen førstestillinger. Tre ansatte er i dag i professorkvalifiseringsløp, en i dosentkvalifiseringsløp og to i førstelektorkvalifiseringsløp.

Bemanning	2021	2022
Antall årsverk (faste og midlertidige) pr. 1.10.22	58,8	59,8
Andel førstestillinger (årsverk) av faglige årsverk i instituttet*	30,8 %	30,1 %
Andel administrative årsverk av totalt antall årsverk**	38,9 %	41,8 %
Andel faglige årsverk i kompetansesenteret av totalt antall årsverk	12 %	11,7 %

*Andel førstestillingskompetanse beregnes fra 2021 fordi sammenligning med tidligere år blir problematisk da ansatte med førstestillingskompetanse tidligere var fordelt på flere avdelinger og hadde ulikt stillingsinnhold.

**I administrative årsverk inngår ledere, administrative og tekniske årsverk.

Praksis ved KRUS administreres av instituttet. Aspirantledere og -veiledere i opplæringsenhetene bistår med undervisningen i praktisk-teoretiske semestre. KRUS har en IKT-lærling som begynte på KRUS i 2022. Virksomheten har også en person på arbeidstrening. KRUS gjennomfører årlige medarbeidersamtaler. Alle ansatte har fått tilbud om medarbeidersamtaler, og 96 % har gjennomført disse i 2022.

5.2.1 Andel midlertidig ansatte

Andelen midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (ekskl. åremålsstillinger) har gått ned de siste årene. KRUS legger opp til at ansettelse skal være faste, jf. arbeidsmiljøloven, for å sikre kontinuitet i fagmiljøene.

Oversikt over andel midlertidig ansatte (ekskl. aspiranter):

Midlertidig ansatte	2018	2019	2020	2021	2022
Andel midlertidige årsverk av totalt antall årsverk	15,6 %	28,2 %	16,9 %	4,4 %	8,7 %
Andel midlertidig årsverk i undervisnings- og forskerårsverk av totalt antall undervisnings- og forskerårsverk	9,8 %	8,3 %	5,1 %	8,4%	8,2 %

Åremålsstillinger anses ikke som midlertidige stillinger i arbeidsmiljølovens forstand og er derfor ikke omfattet av andelen midlertidige stillinger. Økt bruk av midlertidige stillinger i 2022 skyldes vikariater knyttet til langtidssykmeldinger samt at vi har hatt vakante stillinger.

5.3 Helse, miljø og sikkerhet

KRUS' systematiske HMS-arbeid følges opp ved årlig gjennomgang av HMS-dokumentasjonen.

5.3.1 Inkluderingsdugnaden

Regjeringen har satt som mål at fem prosent av alle nyansatte i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller som har hull i CV'en. Vi jobber målrettet og planmessig for å fremme likestilling og mangfold og hindre diskriminering.

Av totalt 97 søkere til stillinger på KRUS i 2022 (ekskl. aspiranter) er det ingen søkere som oppgir å ha hull i CV og funksjonsnedsettelse. Ved utlysning benyttes tekst for å tydeliggjøre at vi ønsker mangfold og vi oppfordrer til å krysse av for funksjonshemming, hull i CV eller innvandrerbakgrunn ved søknadsregistrering. Ved alle ledige stillinger gjennomføres det en jobbanalyse, for å sikre en grundig vurdering av kompetansebehov som skal legges til grunn for vurderingen av søknadene.

Tiltak som er gjort/gjøres fortløpende for å tilstrebe kjønnsbalanse og for å rekruttere ansatte og aspiranter som speiler mangfoldet i kriminalomsorgen og befolkningen ellers:

- standardtekst om inkludering og mangfold ved utlysning av stillinger og vurdering i jobbanalysen om det kan fremheves ytterligere i utlysningsteksten
- ledere og representanter i ansettelsesråd har gjennomført e-læringskurs om mangfoldsrekruttering
- ledere, HR-ansatte, tillitsvalgte, verneombud og representanter i ansettelsesrådet har diskutert mangfoldsrekruttering
- nye ledere, HR-ansatte og tillitsvalgte gis opplæring i mangfoldsrekruttering
- kontakt med NAV for rekruttering av arbeidstakere på lønnstilskudd.

I tillegg til at aspirantutdanningen er lønnet, noe som gir flere muligheter til å studere ved KRUS, utbetalte vi også bostøtte til 9 aspiranter på kr 3000 pr. måned. Tildelingen følger gitte kriterier, og skal gjøre det mulig for de som har familie og bolig å studere ved KRUS.

5.3.2 Likestilling

I henhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven er det i samarbeid med ansattrepresentantene i AMU undersøkt risiko for diskriminering og eventuelle hindre for likestilling, analysert årsaker til risiko og hindre, identifisert tiltak og evaluert resultater av arbeidet med likestilling og ikke-diskriminering, jf. vedlagte rapporteringsskjema.

	2021	2022
Menn	46 %	47,2 %
Kvinner	54 %	52,8 %
Kvinneandel i undervisnings- og forskerstillinger	49,4 %	52,6 %

Kriminalomsorgen har som mål å oppnå en kvinneandel på 40 prosent i lederstillinger og øvrig uniformert personell. KRUS har totalt sju ledere, hvorav fem er kvinner, og har oppnådd målet for lederstillinger i 2022 med 71,4 prosent kvinner i lederstillinger.

År	Andel kvinnelige ledere	Andel mannlige ledere
2022	71,4 %	28,6 %
2021	83 %	17 %
2020	83 %	17 %
2019	83 %	17 %
2018	67 %	33 %

5.3.3 Internkontrollsystem

KRUS benytter kriminalomsorgens internkontrollsystem (KIKS) til oversikt over gjeldende styringsinformasjon på internkontrollområdet. Ny saksbehandlingsflyt med godkjenner og revisjonsoppfølging er tatt i bruk, og dokumenter er oppgradert.

KRUS har en avtale med Sikresiden.no for kunne gi oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om bl.a. informasjonssikkerhet, personvern og HMS til aspiranter, studenter og ansatte. Dette er et verktøy som brukes i arbeidet med å videreutvikle sikkerhetskulturen ved KRUS.

5.3.4 Varslingsrutine

Alle ansatte skal kjenne til rutinene for varsling, og det skal være en lav terskel for å si fra om uønskede hendelser eller adferd. KRUS har informert alle ansatte om varslingsrutinene både på en presentasjon for alle ansatte, samt at rutinene og presentasjonen er sendt ut elektronisk. Varslingsrutinene ligger i personalhåndboka for kriminalomsorgen, som alle ansatte har blitt bedt om å installere på PCer, og det er tatt inn i KRUS sitt onboardingprogram. KRUS har ikke hatt noen varslingsaker i 2022.

5.3.5 Vold og trusler mot ansatte

Det har ikke vært hendelser med vold og trusler i 2022. Ledere er informert om ansvaret som ligger i oppfølging av ansatte og deres pårørende etter belastende hendelser. KRUS følger opp avviksmeldinger i AMU og gir informasjon til ansatte. Vernetjenesten er involvert. Informasjonsskriv om risiko for vold og trusler er sendt til alle ansatte og sendes til nyansatte. Risikovurdering vil bli gjennomført i 1. kvartal 2023.

5.3.6 Sykefravær

Forebygging av sykefravær var prioritert i kriminalomsorgen i 2022, og det er et mål å redusere det totale sykefraværet. Sykefraværet ved KRUS har normalt vært på ca. 4-5 %. I forbindelse med Covid-19 var det utstrakt bruk av hjemmekontor i 2020. Dette medførte at sykefraværet ble lavere enn normalt. I 2021 og 2022 har sykefraværet økt. Dette skyldes i hovedsak enkelte langtidssykmeldinger og koronapandemien.

År	Totalt sykefravær ansatte	Totalt sykefravær aspiranter 1. og 4. semester
2022	7,33 %	1,89 %
2021	4,69 %	1,38 %
2020	3,10 %	0,57 %
2019	5,20 %	2,11 %
2018	4,56 %	1,90 %

Sykefraværsprosenten for ansatte er analysert og diskutert i AMU og i ledergruppa. IA-arbeidet inngår i HMS-handlingsplan for KRUS, og planen følges opp av AMU. Tiltaksplan for nærvær- og sykefraværarbeid er utarbeidet.

5.4 Sikkerhet og beredskap

KRUS har utviklet og implementert en ny beredskapsplan i 2022. For å sikre et godt og riktig grunnlag for beredskapsplanen, har vi hatt en prosess med bred involvering. Det har bidratt til et godt bilde av mulige risikoer og mye læring underveis i prosessen. KRUS er godt fornøyd med både prosess og ferdig resultat, og det er gjennomført øvelser i forbindelse med arbeidet med planen.

5.4.1 Informasjonssikkerhet og personvern

KRUS har i 2022 fortsatt arbeidet med opplæring for å styrke bevisstheten knyttet til informasjonssikkerhet og personvern blant aspiranter og ansatte. Flere styringsdokumenter er revidert, og vi har gjennomført e-læring i sikkerhetsmåneden som hadde hovedfokus på personvern og informasjonssikkerhet. KRUS benytter Draftit som verktøy for oppfølging av behandlingsansvaret i henhold til GDPR. KRUS har tilgang til e-læringer om sikkerhet både gjennom Sikresiden.no og gjennom avtalen med Draftit.

5.5 Digitalisering og IKT

Kriminalomsorgens virksomhetsstrategi og KRUS sin strategi vektlegger begge digital utvikling for å forbedre, tilgjengeliggjøre og effektivisere tjenestene. Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren og handlingsplanen som er knyttet til denne er også førende for KRUS sine planer for digital utvikling. I 2022 har KRUS brukt tid på å kartlegge behov for digital utvikling på kort og lengre sikt,

sett opp mot nevnte strategier. Det er også igangsatt en ekstern analyse av digital modenhet og ITK løsninger. I 2023 vil det lages en handlingsplan basert på prioriterte områder.

IT-konsulentene har gjennomført kurs i ITIL-prosesser, med mål om å kvalitetssikre våre IKT-prosesser. I 2022 vil KRUS jobbe med tiltak for å tette gapet mellom nåsituasjon og ønsket situasjon. Vi vil jobbe med å få til mer systematisk forvaltning og utvikling av eksisterende systemer, deling av kompetanse og å definere en digital grunnkompetanse for alle ansatte. KRUS mottar i 2022 kompetansemidler fra DFØ til å gjennomføre digital opplæring. Viktige satsningsområder fremover å implementere flere løsninger som er rettet mot UH-sektoren, og som gir effektiviseringsgevinster og gode, brukerorienterte løsninger for både studenter og ansatte.

5.6 Kommunikasjon

KRUS har i 2022 oppdatert våre nettsider, med mål om å synliggjøre forskningen bedre, og gjøre sidene mer brukervennlige og intuitive å navigere i. Et viktig mål for vårt kommunikasjonsarbeid er synliggjøre forskningsaktivitet, studier og kurs. Vi har i 2022 fortsatt arbeidet med å nå ut til mulige søkere gjennom sosiale medier. Høsten 2022 opprettet KRUS sin egen Instagram-konto. Instagram er den kanalen som flest i vår målgruppe benytter til daglig og vil trolig bli hovedkanalen for rekrutteringskampanjene i årene fremover. En viktig målsetning for kontoen er å øke synligheten til KRUS og å bruke den som en kanal for å rekruttere til fengselsbetjentutdanningen gjennom å lage innhold som viser den varierte og spennende hverdagen man har som aspirant ved KRUS. Biblioteket har i 2022 startet med nyhetsbrev og videoblogg for å nå ut til nåværende og mulige brukere. Biblioteket har fått svært gode tilbakemeldinger på dette, og det bidrar til at KRUS når ut, også til øvrige ansatte i kriminalomsorgen, med forskningsbasert kunnskap om straffegjennomføring.

6 Budsjett og årsregnskap

6.1 Overordnede budsjetttrammer

KRUS tar inn årlig opp inntil 180 aspiranter til Høgskolekandidatstudiet i straffegjennomføring. Dette utløser den økonomiske rammen KRUS operer innenfor. Aspirantene er ansatt og blir lønnet ut fra ansiennitetsberegning. Som vist i figuren under utgjør lønn til aspiranter en vesentlig del av KRUS sitt totale budsjett. Da KRUS opprettet bachelorpåbygget i 2019 (BA-studiet) med 30 studieplasser, ble dette finansiert innenfor eksisterende budsjetttramme. I tillegg tilbyr KRUS enkeltemnestudier av 15 studiepoeng til ansatte i kriminalomsorgen og samarbeidende aktører.

Post 01 Driftsutgifter

Post 01 Driftsutgifter	
Budsjett pr.2022.01.01 Saldert budsjett 2022	202 528 000
Budsjett pr.2022.05.12 Prp:p 115/21-22 i450/21-22	-225 000
Budsjett pr.2022.09.30 Prp: lønnsoppgjør	3 557 000
Årets regnskap for post 043201	-217 181 008
Sum budsjett- regnskap for post 043201	-11 321 008

Forklaringer kap. 432, post 01: Bevilgningen på post 01 dekker ordinære driftsutgifter til KRUS. Driftsutgiftene består av lønn- og personalkostnader til ansatte og aspiranter, drift og leie av lokaler, reiser (inkl. ansatte og aspiranter), fagstoff, anskaffelser av inventar og utstyr, lisenser og leieutgifter og uniformer til aspiranter.

Året 2022 avsluttes med et forventet merforbruk som endte på 11,3 mill.kr. Budsjetttrammen for KRUS er redusert ved kutt over flere år og fra 2021 oppsto det et merforbruk i forhold til den reduserte rammen. Det er merinntekter knyttet til posten slik at resultat ved kap. 3432, post 03 bidrar til noe forbedring av resultat til -9,7 mill.kr. Det økende merforbruket skyldes blant annet indeks regulering som gir økte utgifter på generelle anskaffelser for drift og økte reiseutgifter.

KAP. 3432 KRIMINALOMSORGENS HØGSKOLE OG UTDANNINGSSENTER (KRUS)

Post 03 Andre inntekter

Post 03 Andre inntekter	
Budsjett 343203 Saldert budsjett 2022	1 139 000
Årets regnskap	-2 720 850
Sum budsjett - regnskap for post 343203	-1 581 850

Forventet merinntekt for 2022 var på 1, 139 mill. KRUS fikk totalt inn 2, 720 mill. i merinntekter. Dette skyldes hovedsakelig prosjektmidler fra EØS-land, prosjektinntekter og kompensasjon for lønnsmidler i forskningssamarbeid. En årsak til større merinntekter enn antatt, var at det ble refundert lønnsutgifter for 2021. Balanseført beløp 31.12. varierer med tidspunkt for bokføring av inntekter og kostnader. Disse kommer sporadisk, og er årsaken til at beløpet varierer fra år til år.

6.1.1 Status

KRUS har gjennom hele 2021 og 2022 varslet sentralt nivå om forventet merforbruk, og vi har også i styringsmøter fremmet forslag om aktuelle innsparingstiltak fremover. Dersom vi skal opprettholde

forsvarlig drift i 2023, må KRUS oppbemanne vakante stillinger. Sammenlignet med andre høyskoler ligger KRUS allerede helt i nedre sjikt når det gjelder antallet fagansatte pr. student. Når det gjelder administrative ressurser har vi også helt begrenset med ressurser, og dette er krevende all den tid det forventes at vi skal levere på samme oppgaver og med samme kvalitet som en større høyskole. Dette i tillegg til faste og relativt høye husleie- og strømknudnader gjør handlingsrommet for besparelser svært begrenset.

Kostnadsfordeling	Beløp(mill.)	%
Utgifter lønn og drift av KRUS	97 200 000	45,8%
Aspirantknudnader	120 000 000	55,2%
Driftsutgifter KRUS	217 200 000	100%

I 2022 gikk 55,2% av det totale forbruket for KRUS til lønns- og personalknudnader til aspirantene, vaksineriug, reise utgifter. Resterende 45,8% består av lønns- og personalknudnader til ansatte, innleie av ressurser til sensur, foredrag mv., drift og leie av lokaler, strøm, reiser, fagstoff, anskaffelser av inventar og utstyr, kantine, lisenser og leieutgifter, rekrutteringskampanjer i forbindelse med opptak, uniformer til aspiranter, bostøtte etc.

6.1.2 Budsjetfullmakter

KRUS har gått gjennom alle budsjettfullmakter og oppdatert i fagsystemet. Budsjetfullmakt for direktørstillingen er det KDI som fordeler dermed også er ansvarlig for.

7 Vurdering av framtidsutsikter

Fengselsbetjentene i kriminalomsorgen er en av hovedaktørene i straffegjennomføringen på lokalt plan. De er i tett dialog med domfelte og skal ivareta sikkerhet, beredskap og motivere for endringsarbeid. Domfelte-populasjonen har blitt mer krevende de siste årene og kompleksiteten i de daglige arbeidsoppgavene kan sammenlignes med arbeidet til andre profesjonsutøvere, som sosialarbeidere og politi. Utrede grunnutdanningen til en 3-årig grunnutdanning vil derfor gi et viktig kunnskapsløft for kriminalomsorgen og det tverretatlige, kriminalitetsforebyggende arbeidet.

KRUS har på oppdrag fra KDI levert en utredning som et ledd i vurderingen av hvordan utdanningen skal utvikles i årene som kommer. KDI har fulgt opp med å etablere et prosjekt som skal se på kompetansebehovet i førstelinjen. Resultatet av dette prosjektet skal legges til grunn for en skisse til ny rammeplan for en treårig bachelor som grunnutdanning. Som følge av dette prosjektet er arbeidet med søknad om institusjonsakkreditering satt på vent, til KDI har besluttet hvordan de ser for seg utdanningen i fremtiden. Men arbeidet med å kvalitetssikre KRUS sin utdanning, forskning og prosesser fortsetter uavhengig av dette.

For å opprettholde høy kvalitet på forskningen, og sikre kunnskapsproduksjon om straff og straffegjennomføring fremover, er det viktig å sikre at vårt fagmiljø har gode rammebetingelser. For å heve kompetansen og øke samarbeidet skal det legges til rette for kvalifiseringsløp og arbeid i FoU-grupper.

Økte krav til kvalitet i universitets- og høyskolesektoren generelt, og kravene til institusjonsakkreditering spesielt, krever innovasjon og en kvalitetskultur gjennom alle høyskolens prosesser og leveranser. Dette innebærer dokumenterte prosesser og en klar systematikk i kvalitetsarbeidet gjennom kontinuerlig forbedring av studietilbudene. KRUS vil fortsette arbeidet med å implementere det reviderte kvalitetsystemet for å sikre kontinuerlig forbedring i studiene.

Digitalisering er et virkemiddel for endringer i arbeidsformer, -prosesser som kan bidra til å nå målene om høy kvalitet og relevans i utdanning, forskning og administrasjon. Digitalisering gir også mulighet til å nå ut til flere med kunnskap, og legge til rette for livslang læring ved lettere og mer kostnadseffektiv tilgang til etter- og videreutdanning i kriminalomsorgen. KRUS skal bygge videre på den kompetansen vi har opparbeidet de siste årene, slik at det digitale læringsmiljøet til aspiranter, studenter og kursdeltagere styrkes.

Kriminalomsorgen har et stort behov for fengselsbetjenter. For å uteksaminere dyktige fengselsbetjenter til kriminalomsorgen er KRUS avhengig av mange og gode søkere i årene som kommer. Vi ser at det er stor konkurranse om søkerne, og at kriminalomsorgen og KRUS må fortsette arbeidet med å synliggjøre yrket og hvilke muligheter dette gir.

Samtidig opplever KRUS at rekruttering av vitenskapelig ansatte med førstekompetanse er en utfordring. KRUS utfordres, som resten av kriminalomsorgen, også av kravene om effektivisering. I tillegg har KRUS behov for økt kompetanse, spissing og spesialisering i både de vitenskapelige stillingene og administrative støttefunksjoner. Å balansere kravene om effektivisering og å bruke mest mulig av ressursene på studenter og vitenskapelig ansatte opp mot behovene for administrative støttefunksjoner er krevende, men nødvendig, også i årene som kommer.

Endringer i kriminalitetsbildet og straffegjennomføringen medfører at tidligere praksis ikke nødvendigvis vil være tilstrekkelig og gyldig i fremtiden. Straffegjennomføring i samfunn har økt betraktelig de senere

årene. En stor andel innsatte i fengsler har store, sammensatte utfordringer. Psykisk helse og isolasjonsproblematikk er et gjennomgående tema, og ivaretagelse av eldre og unge voksne er utfordrende i fengsler med høyt sikkerhetsnivå. Radikaliserte domfelte og økende voldsproblematikk skal også håndteres på en sikker måte for både domfelte og ansatte.

I tillegg til en domfeltgruppe med mer sammensatte utfordringer enn tidligere, er krav til dokumentasjon og offentlig innsyn økende. Dette krever økt kompetanse, og har betydning for utviklingen av fremtidens utdanning for fengselsbetjenter. Prosjektet «kompetanse i førstelinjen» som KDI har iverksatt for å se på fremtidens kompetansebehov vil gi retning for videre utvikling av studiene ved KRUS.

Hånd i hånd med utviklingen rundt oss går behovet for å produsere ny kunnskap som skal nå fram til yrkesutøverne i etaten, til andre utdannings- og forskningsmiljøer og samfunnet som helhet. Vi må etterstrebe en styrking av samarbeid med forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, øke publiseringsgraden og hevde oss i medielandskapet.

Vi har stor tro på at vi skal lykkes fremover med en tilstrekkelig forutsigbar økonomi og engasjerte og kompetente medarbeidere som brenner for en kunnskapsbasert kriminalomsorg.

8 Vedlegg

8.1 Kvalitetsrapport for studiene ved KRUS 2022